

Nota reserves en voorzieningen

september 2019

Concept 3

Aanpassingen t.o.v. vorig concept zijn geel gearceerd

INLEIDING	4
SAMENVATTING GEVRAAGDE BESLUITEN	5
BEGRIPPEN EN WETTELIJK KADER	6
FUNCTIES VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN.....	7
BELEIDSUITGANGSPUNTEN	8
BIJLAGE 1: WETTELIJK KADER VOORZIENINGEN	13
BIJLAGE 2: OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN.....	15
Categorie 1: Algemene weerstandsreserve	15
Categorie 2: Dekkingsreserves.....	16
Categorie 3 Onderhoudsreserves	17
Categorie 4 Overige reserves	21
Voorzieningen	29

INLEIDING

In deze nota beschrijven we het beleid rondom de reserves en voorzieningen van de gemeente Tiel. Op grond van de financiële verordening wordt de nota reserves en voorzieningen eens in de vier jaar geactualiseerd. Het college draagt zorg voor de voorbereiding van het beleid ten aanzien reserves en voorzieningen. De raad stelt de kaders vast.

Doel van deze nota

De nota reserves en voorzieningen 2019 heeft als doel:

- inzicht te geven in het wettelijke kader en de functies van reserves en voorzieningen;
- het vastleggen van beleidsuitgangspunten en handelwijze rond reserves en voorzieningen;
- het geven van overzicht van de gemeentelijke reserves en voorzieningen.

Daarnaast geven we in de nota het verloop en de verwachte omvang van de reserves en voorzieningen weer voor de periode 2019-2022.

Leeswijzer

De opbouw van de nota is als volgt. Eerst schetsen we op hoofdlijnen de wettelijke kaders rond reserves en voorzieningen zoals dit in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is beschreven. Een nadere uitwerking van met name het wettelijk kader rond de voorzieningen vindt u terug in bijlage 1. Daarna gaan we in op de functies van reserves en voorzieningen. Vervolgens formuleren we de beleidsuitgangspunten voor reserves en voorzieningen binnen de gemeente Tiel. Tot slot wordt een actueel overzicht van de reserves en voorzieningen gegeven met daarbij een beschrijving van de doelstelling, de voeding en de besteding.

SAMENVATTING GEVRAAGDE BESLUITEN

In deze nota hebben we een aantal voorstellen opgenomen. Hieronder de gevraagde besluiten:

1. Binnen het totaal van de reserves en voorzieningen 5 categorieën onderscheiden:
 - a. De algemene weerstandsreserve: deze is bedoeld als buffer voor risico's en tekorten;
 - b. Dekkingsreserves: deze worden gebruikt ter dekking van afschrijving van investeringen die in het verleden zijn gedaan;
 - c. Onderhoudsreserves: dit zijn reserves die we gebruiken om onderhoudslasten te egaliseren. Het doel is om deze t.z.t., wanneer we beschikken over actuele beheerplannen, weer om te zetten naar voorzieningen;
 - d. Overige bestemmingsreserves: reserves die zijn ingesteld voor een specifiek doel;
 - e. Voorzieningen: hier staan harde verplichtingen tegenover.
2. Het college te machtigen om overschotten en tekorten op onderhoudsbudgetten zonder voorafgaande goedkeuring te verrekenen met de bijbehorende Onderhoudsreserves;
3. Voor een bedrag van € 3.824.595 een nieuwe dekkingsreserve vormen: Dekking afschrijving Infrastructuur Westluidense Poort en hieruit de jaarlijkse afschrijvingslasten dekken.
4. De reserve onderhoud Plantage en Bibliotheek herbenoemen in "Onderhoud Zinder" en het saldo per 1-1-2019 vrij laten vallen.
5. De revolverend energie investeringsreserve op te heffen en gedeeltelijk te gebruiken ter dekking van vorming van de reserve dekking temporisering bezuinigingen op subsidies (zie voorstel nr. 10)
6. De reserve Sociaal Domein herbenoemen in reserve Mantelzorgcompliment en deze gebruiken voor egalisatie van kosten voor het mantelzorgcompliment.
7. De reserve subsidies Amateurkunst opheffen.
8. De reserve subsidies Evenementen maximeren op een bedrag van € 25.000. Indien deze hoger is wordt het verschil afgeroomd ten gunste van de algemene weerstandsreserve
9. De bij het plan "Tiel in evenwicht" beschikbaar gestelde € 600.000 uitvoeringsbudget in de reserve Frictiekosten ombuigingen storten
10. Een tweetal nieuwe reserves vormen, te weten de reserve Investeringsfonds en de reserve dekking temporisering bezuinigingen op subsidies
11. De consequenties van bovengenoemde voorstellen te verwerken in voortgangsrapportage 2019 en de begroting 2020-2023

BEGRIPPEN EN WETTELIJK KADER

In de artikelen 41 t/m 45 van het Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten en Provincies (BBV) zijn de bepalingen met betrekking tot de reserves en voorzieningen vastgelegd. Naast dit relevante wettelijke kader heeft de commissie BBV via notities, stellige uitspraken, richtlijnen en antwoorden op vragen het kader verder uitgewerkt.

Reserves

Reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vrij te besteden zijn. De besteding van reserves is een raadsaangelegenheid en daarom moeten mutaties in de reserves in principe altijd worden goedgekeurd door de gemeenteraad. Zowel in de begroting als in de jaarrekening worden deze daarom altijd afzonderlijk vermeld in de financiële tabellen per programma.

Het BBV (artikel 43, lid 1) kent twee soorten reserves, te weten:

- a. de algemene reserve en
- b. de bestemmingsreserves

die samen het eigen vermogen vormen.

Algemene reserve

De algemene reserve (in Tiel algemene weerstandsreserve genoemd) bestaat uit middelen waaraan de raad geen bepaalde bestemming heeft gegeven. Wel worden er soms bedragen geormerkt binnen de algemene weerstandsreserve.

Deze reserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve.

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. In een bestemmingsreserve is weliswaar een toekomstige aanwending vastgelegd, maar het is geen financiële verplichting. De bestemming kan door de raad worden gewijzigd.

Voorzieningen

Doel van het treffen van voorzieningen is dat de gemeente in de toekomst kan voldoen aan financiële verplichtingen. Voorzieningen behoren i.v.m. het verplichtende karakter tot het vreemd vermogen van de gemeente.

Rondom voorzieningen is veel regelgeving opgenomen en ook de accountant kijkt hier kritisch naar. In bijlage 1 gaan we hier nader op in, waarbij ook het verschil tussen bestemmingsreserves en voorzieningen nader wordt uitgelegd.

FUNCTIES VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserves en voorzieningen kunnen de volgende betekenis (functie) hebben voor de gemeente:

Bufferfunctie

Dit is de belangrijkste functie van het eigen vermogen. Met name de algemene reserve dient als bufferfunctie voor het opvangen van eventuele onvoorziene uitgaven (incidenteel) waarmee in de planning geen rekening is gehouden en die noodzakelijkerwijs dienen plaats te vinden. Hierbij kan men denken aan:

- Financiële risico's waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd, of waarvoor elders in de begroting geen financiële middelen zijn gereserveerd;
- Opvangen van eventuele jaarrekeningtekorten;
- Incidenteel dekken van (een deel van) een eventueel begrotingstekort.

De bufferfunctie heeft een grote relatie met de weerstandscapaciteit. In het volgende hoofdstuk gaan we in op het beleid dat we op dit gebied voeren.

Bestedingsfunctie

Bij de bestedingsfunctie gaat het om middelen die worden gebruikt om de realisering van activa/projecten mogelijk te maken. In deze gevallen wordt het gereserveerde bedrag gebruikt voor de dekking van (de kapitaallasten van) investeringsuitgaven.

Verplichtingenfunctie

De verplichtingenfunctie heeft betrekking op voorzieningen. Een voorziening heeft een karakter van een verplichting die de gemeente is aangegaan en waarvoor de benodigde middelen beschikbaar moeten zijn. Bijvoorbeeld voor voormalig personeel of voor onderhoud conform een vastgesteld onderhoudsplan.

Egalisatiefunctie

Hiermee wordt het mogelijk gemaakt noodzakelijke aanpassingsprocessen geleidelijk (en dus niet schoksgewijs) te laten verlopen. Er ontstaat zodoende een regelmatige verdeling over de jaren heen. Hiermee kunnen we ongewenste schommelingen (pieken en dalen) in de tarieven en het resultaat voorkomen. Bijvoorbeeld de voorziening riolering.

Financierings-/inkomensfunctie

Reserves en voorzieningen worden niet als liquide middelen op de bank vastgezet, maar gebruiken we als onderdeel van de totaalfinanciering van al onze uitgaven. Hierdoor hoeven we minder geld te lenen op de kapitaalmarkt en daarmee sparen we rentekosten uit.

In het verleden werd de bespaarde rente aan reserves toegevoegd, maar dat wordt nu afgeraden. Deze besparing is nu een algemeen dekkingsmiddel voor onze begroting.

BELEIDSUITGANGSPUNTEN

In dit hoofdstuk worden de beleidsuitgangspunten geformuleerd die betrekking hebben op de reserves en voorzieningen van de gemeente Tiel. Het beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen valt binnen de gestelde kaders in de financiële verordening (ex artikel 212 van de Gemeentewet) en maakt onderdeel uit van het algemeen financieel beleid van de gemeente. In dit hoofdstuk beschrijven we het bestaande beleid en doen we op onderdelen voorstellen tot wijzigingen.

Hoofdpijnen beleid

Conform artikel 212 van de Gemeentewet heeft de gemeente Tiel een financiële verordening vastgesteld. In artikel 10 van de vastgestelde financiële verordening is het volgende opgenomen:

Artikel 10. Reserves en voorzieningen

- 1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.*
- 2. Het college biedt de raad eens in de vier jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt:*
 - a. de vorming en besteding van reserves;*
 - b. de vorming en besteding van voorzieningen.*
- 3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt minimaal aangegeven:*
 - a. het specifieke doel van de reserve;*
 - b. de voeding van de reserve;*
 - c. de maximale hoogte van de reserve; en*
 - d. de maximale looptijd.*
- 4. Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.*

Het algemene uitgangspunt binnen de gemeente Tiel is het beperken van reserves en voorzieningen tot wat echt noodzakelijk is, zowel qua aantal als qua omvang. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de wettelijke voorschriften omtrent reserves en voorzieningen zoals beschreven in eerder hoofdstuk 3 van deze nota.

Goede onderbouwing van de reserves en voorzieningen

Dit betekent dat het aantal reserves en voorzieningen beperkt blijft tot de hoogst noodzakelijke. Reserves en voorzieningen dienen onderbouwd te worden. De doelstelling dient helder te zijn, dit geldt ook voor de noodzakelijke omvang en de wijze (en omvang) van stortingen en beschikkingen. Indien er teveel reserves en voorzieningen ontstaan (en tot een te grote omvang), bestaat het gevaar dat er onnodig beslag wordt gelegd op gemeenschapsgelden.

Instellen nieuwe reserves en voorzieningen

Indien zich de noodzaak voordoet nieuwe reserves en voorzieningen in te stellen, gebeurt dit bij besluit van de gemeenteraad. Het budgetrecht ligt namelijk bij de gemeenteraad. In het raadsbesluit dienen in ieder geval de volgende bestanddelen opgenomen te worden:

- het doel
- de voeding
- de maximale hoogte
- de maximale duur
- het verloop van de toevoegingen c.q. onttrekkingen.

Toevoeging en aanwending reserves

In de begroting en in de jaarrekening nemen we de geraamde en gerealiseerde toevoegingen en aanwendingen van de reserves in een bepaald jaar op. Toevoeging en aanwending van reserves die van de begroting afwijkt gebeurt in principe bij besluit van de gemeenteraad. In de nota “Afwijkingenbeleid” heeft de raad bepaald dat voor bedragen tot € 12.500 het college bevoegd is om besluiten te nemen en voor bedragen tot € 100.000 het college een besluit kan nemen en dit achteraf door de raad kan laten bekrachtigen. Bij toevoegingen en aanwending van reserves voor een bedrag groter dan € 100.000 moet vooraf aan de raad toestemming gevraagd worden. Elders in deze nota stellen we voor om bij bepaalde onderhoudsreserves een andere regel toe te passen (besluit nr. 2).

Toevoeging en aanwending voorzieningen

Zoals al is vermeld, moet een voorziening de omvang hebben van de betreffende verplichting (of risico). De voeding van de voorzieningen vindt plaats via de exploitatie, maar de onttrekkingen geschieden rechtstreeks ten laste van de voorziening. Vanuit dit standpunt is duidelijk dat ook toevoegingen aan voorzieningen een besluit van de gemeenteraad vereisen. Voor de besteding van een voorziening ligt de bevoegdheid bij het college.

Wijzigen en opheffen van bestemmingsreserve of voorziening

Wijzigen doel of bestemming

Het principe van een bestemmingsreserve is, dat de gemeenteraad te allen tijde het doel of de bestemming kan wijzigen. Voor een dergelijke wijziging is dus altijd een raadsbesluit nodig.

Opheffen bestemmingsreserve

Wanneer het doel op basis waarvan een bestemmingsreserve is gevormd op enig moment vervalt, dan dient de reserve door middel van een raadsbesluit te worden opgeheven. Jaarlijks bij de jaarrekening bekijken we welke bestemmingsreserves kunnen worden opgeheven. De vrijkomende middelen worden via resultaatbestemming ten gunste van de algemene reserve gebracht.

Wijzigen doel of bestemming voorziening

Het doel van een voorziening kan niet wijzigen vanwege het verplichtende karakter en de harde kaders. Indien het doel niet meer bestaat of is veranderd, wordt de voorziening opgeheven. Indien het doel van een voorziening verandert, gelden de criteria voor het instellen van een nieuwe voorziening.

Opheffen voorziening

Als een verplichting of een risico waarvoor een voorziening is ingesteld is weggefallen, vervalt de voorziening. Aangezien opheffing van de voorziening in deze situatie verplicht is conform BBV, is hiervoor geen raadsbesluit nodig. Voor voorzieningen ter egalisatie van kosten geldt dat deze na besluitvorming door de gemeenteraad worden opgeheven. Het saldo van een voorziening die wordt opgeheven, komt door een vrijval ten gunste van de exploitatie.

Minimale omvang algemene weerstandsreserve

De algemene weerstandsreserve heeft een bufferfunctie en maakt als zodanig onderdeel uit van de gemeentelijke weerstandscapaciteit. Hiermee kunnen we onverwachte kosten dekken. Er bestaat geen wettelijk of provinciaal voorschrift op basis waarvan de minimale omvang van de algemene reserve kan worden vastgesteld.

In Tiel is bij de vaststelling van het beleid rondom risicomanagement vastgesteld dat de algemene weerstandsreserve in principe de enige reserve is die voor risico's kan worden benut. Er zijn dus geen bestemmingsreserves voor specifieke risico's. Hierop zijn in het verleden drie uitzonderingen gemaakt, de reserve sociaal domein, de algemene reserve grondexploitatie en de risicoreserve Westluidense Poort. In bijlage 2 vindt u terug hoe we met deze reserves verder willen omgaan.

De omvang van de algemene weerstandsreserve moet zodanig zijn dat er 90% zekerheid is dat we alle risico's die zich voordoen kunnen dekken uit deze reserve. Dit komt tot uiting in de weerstandsratio: is deze groter dan 1, dan is deze zekerheid meer dan 90%. Is de weerstandsratio kleiner dan is de zekerheid ook lager. In ons risicomanagementbeleid is vastgelegd dat de omvang van de weerstandsratio tussen 1,0 en 1,4 moet liggen. Ligt deze onder de 1, dan moet de algemene weerstandsreserve worden aangevuld. Ligt de ratio boven 1,4, dan kan de reserve afgeroomd worden voor andere doeleinden.

Rentetoerekening aan reserves en voorzieningen

In het BBV is het formeel wel toegestaan rente toe te voegen aan een bestemmingsreserve bedoeld om de koopkracht op peil te houden, maar het wordt niet aanbevolen. Toevoegen van rente aan voorzieningen is niet toegestaan.

In de gemeente Tiel voegen we geen rente toe aan reserves.

Dekkingsreserves

Veel bestemmingsreserves zijn bedoeld om afschrijvingslasten van investeringen te dekken. Daarmee zijn deze reserves voor de duur van de looptijd van de investering 'beklemd'. Weliswaar kan de raad nog steeds beslissen om deze voor een ander doel aan te wenden, maar daarmee wordt een tekort gecreëerd in de exploitatie.

In de huidige benaming van deze reserves is niet altijd duidelijk dat er sprake is van een dekkingsreserve. Dit leidt tot verwarring omdat gedacht wordt dat die reserves vrij besteedbaar zijn. Daarom zullen we in het overzicht van alle reserves en voorzieningen voorstellen doen om in de benaming van die reserves ook te benoemen als "Dekking afschrijving [doel]". Ook zullen we voorstellen om een enkele reserve splitsen in een deel dat als dekkingsreserve dient en een deel dat daar niet voor bestemd is.

Onderhoud kapitaalgoederen: voorziening of bestemmingsreserve?

Voor het onderhoud van kapitaalgoederen (wegen, riolering, gebouwen enz.) is het gewenst om meerjarenonderhoudsplannen op te stellen. Uit deze plannen zal blijken dat de omvang van het jaarlijks onderhoud fluctueert. Idealiter vormt de gemeente hiervoor voorzieningen zodat gegarandeerd is dat het jaarlijks onderhoud ieder jaar betaald kan worden.

Het BBV vereist dat “Voorzieningen die worden gevormd om de (groot) onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren alleen kunnen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd.” (citaat afkomstig van de commissie BBV).

In het verleden heeft onze accountant geoordeeld dat de voorzieningen die wij hadden gevormd voor onderhoudslasten niet (voldoende) aan dit voorschrift voldeden. Dat wil niet zeggen dat we voor het onderhoud van onze kapitaalgoederen niet ‘in control’ zijn, maar de eisen die worden gesteld aan de onderbouwing van de voorzieningen zijn dermate streng geworden dat het steeds moeilijker wordt om hier in volle omvang aan te voldoen.

Daarop is, net als veel andere gemeenten hebben gedaan en op advies van de accountant, besloten om deze voorzieningen om te zetten in bestemmingsreserves.

Het nadeel hiervan is dat de raad elk jaar de middelen voor onderhoud uit de reserve beschikbaar moet stellen. Daarnaast lopen we het risico dat we onvoldoende middelen beschikbaar hebben voor het toekomstig onderhoud.

Hier staat tegenover dat er een minder hoge druk is op het actueel houden van beheerplannen, wat veel capaciteit en kosten met zich meebrengt. En in een krappe financiële situatie kan er voor gekozen worden om te besparen op de middelen die volgens die beheerplannen nodig zijn. Er is dan meer ruimte om eigen bestuurlijke keuzes te maken.

Wij vinden het belangrijk om het beheer van onze kapitaalgoederen op orde te houden en periodiek nieuwe beheerplannen op te (laten) stellen. Ook de provincie verlangt in het kader van het financieel toezicht van ons dat we kunnen garanderen dat we toekomstige onderhoudslasten kunnen betalen.

Ons beleidsvoornemen is daarom om er naar te streven dat we voor onze kapitaalgoederen beschikken over actuele beheerplannen en we voorzieningen vormen om de kosten te dekken.

Zolang deze er echter niet zijn moeten we de huidige bestemmingsreserves handhaven.

Voor sommige reserves hebben we een vaste storting opgenomen en ramen we jaarlijks de onttrekking die dat jaar nodig is. Bij andere reserves is er sprake van een vast onderhoudsbudget en worden verschillen verrekend met de reserve. Voor die reserves stellen we voor om deze verrekeningen direct te kunnen vastleggen in de jaarrekening, zonder dat de raad daarover vooraf besluiten neemt. Mocht de raad het hier toch niet mee eens zijn dan kan dit bij vaststelling van de jaarrekening alsnog worden teruggedraaid. Daarmee bereiken we dat het college flexibel kan inspelen op afwijkingen van de onderhoudsplanning. In de praktijk komen door allerlei oorzaken afwijkingen van planningen veel voor en het is dan niet praktisch om steeds te wachten op raadsbesluiten voordat hierop kan worden ingespeeld.

Voorstel 1: Binnen het totaal van de reserves en voorzieningen 5 categorieën onderscheiden:

1. De algemene weerstandsreserve: deze is bedoeld als buffer voor risico's en tekorten;

2. Dekkingsreserves: deze worden gebruikt ter dekking van afschrijving van investeringen die in het verleden zijn gedaan;
3. Onderhoudsreserves: dit zijn reserves die we gebruiken om onderhoudslasten te egaliseren. Het doel is om deze t.z.t., wanneer we beschikken over actuele beheerplannen, weer om te zetten naar voorzieningen;
4. Overige bestemmingsreserves: reserves die zijn ingesteld voor een specifiek doel;
5. Voorzieningen: hier staan harde verplichtingen tegenover.

Voorstel 2: Het college te machtigen om overschotten en tekorten op onderhoudsbudgetten zonder voorafgaande goedkeuring te verrekenen met de bijbehorende Onderhoudsreserves.

Mutaties in reserves en financiële gevolgen

In bijlage 2 is een compleet overzicht opgenomen van alle reserves en voorzieningen, volgens bovengenoemde categorisering. Per reserve/voorziening is, voor zover van toepassing, aangegeven wat de stand is, het doel, de voeding en de besteding.

Daarnaast doen we voorstellen om sommige reserves op te heffen of te herbenoemen. Ook worden enkele nieuwe reserves gevormd.

De financiële gevolgen van alle mutaties kunnen als volgt worden samengevat:

Vrijval onderhoud Plantage en bibliotheek	+458.224
Vrijval revolverend energie investeringsreserve	+300.000
Storting uitvoeringsbudget "Tiel in Evenwicht" in reserve frictiekosten ombuigingen	-600.000
Storting vrijval revolverend energie investeringsreserve in nieuwe reserve dekking temporiseren bezuinigingen op subsidies	-120.000
Saldo	+38.224

Dit saldo kan worden gestort in de algemene weerstandsreserve.

BIJLAGE 1: WETTELIJK KADER VOORZIENINGEN

Voorzieningen zijn passiefposten in de balans, die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per de balansdatum min of meer onzeker zijn, en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.

In artikel 44 van het BBV is over voorzieningen onder andere het volgende opgenomen:

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
 - d. De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (investeringen met een economisch nut).
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten, met uitzondering van de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Toevoegingen aan de voorzieningen worden als last in de exploitatiebegroting opgenomen. De onttrekkingen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt en blijven buiten de exploitatiebegroting.

Verschil tussen bestemmingsreserve en voorziening

Een bestemmingsreserve maakt onderdeel uit van het eigen vermogen en wordt ingesteld door een besluit van de gemeenteraad. Een voorziening maakt onderdeel uit van het vreemd vermogen en is gevormd door het nemen van een last. Een bestemmingsreserve is vrij besteedbaar, in tegenstelling tot een voorziening. Het BBV legt het onderscheid tussen (bestemmings)reserves en voorzieningen bij de mogelijkheid dat de raad de bestemming kan wijzigen. Zolang de bestemming veranderd kan worden, is er sprake van een (bestemmings)reserve; zodra dit niet meer kan, is er sprake van een voorziening.

Bijzonderheid

In deze nota opgenomen voorzieningen staan aan de passivazijde van de balans en behoren tot het vreemd vermogen. Deze moeten niet worden verward met voorzieningen zoals de voorziening dubieuze debiteuren of verliesvoorzieningen voor grondexploitaties. Dit zijn namelijk geen voorzieningen zoals bedoeld in art. 44 van het BBV. Dergelijke voorzieningen zijn waardecorrecties op activaposten. Met andere woorden: een voorziening dubieuze debiteuren kennen we wel, maar wordt in de jaarstukken niet onder de balanspost

voorzieningen opgenomen. De voorziening wordt namelijk in mindering gebracht op het totale debiteurensaldo. Hetzelfde geldt voor verliesvoorzieningen bij grondexploitaties. Deze verliesvoorzieningen betreffen waardecorrecties op grondexploitaties. Feitelijk wordt de verliesvoorziening in mindering gebracht op de boekwaarde.

BIJLAGE 2: OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

Categorie 1: Algemene weerstandsreserve

Algemene weerstandsreserve

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 16.741.644
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ -2.688.072
<i>Voorstel deze nota</i>	€ 1.155.742
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 15.209.314

<i>Doel</i>	Het vormen van een financiële buffer voor het opvangen van risico's waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd of die ontoereikend blijken
<i>Voeding</i>	Batige rekeningsaldi en incidentele meevallers waarvoor geen direct doel is aangewezen.
<i>Besteding</i>	Het negatief saldo van de jaarrekening 2018 plus diverse projecten waarvoor geen andere dekking aanwezig is (zie voor specificatie jaarrekening 2018). Afdekken van risico's die opgenomen zijn in het risicomanagement en zich daadwerkelijk manifesteren. Voorgesteld wordt om de saldi van de hieronder te noemen reserves die worden opgeheven toe te voegen aan deze reserve.

Algemene reserve grondexploitatie

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 5.124.791
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ -100.000
<i>Voorstel deze nota</i>	€ -3.824.595
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 1.200.196

<i>Doel</i>	Het vormen van een financiële buffer voor het opvangen van risico's en onrendabele projecten binnen de grondexploitatie; daarnaast voorfinanciering van voorbereidingskosten van nieuwe grondexploitaties
<i>Voeding</i>	Batige saldi van grondexploitaties; ontvangen exploitatiebijdragen van facilitaire grondexploitatie-projecten.
<i>Besteding</i>	Afschrijvingslasten voor inrichting van de openbare ruimte in Westluidense Poort na oplevering van de parkeergarage en cultuurgebouw Zinder. Daarnaast is in 2019 € 70.000 geraamd voor het opstelling van de structuurvisie Passewaaij 9, 10, 11 en voorbereidingskosten grondexploitatie Vahstal terrein.

In deze reserve is na voltooiing van het gebouw van Zinder een bedrag van € 3.648.000 vanuit winstneming van het project Passewaaij. Volgens planning gebruiken we deze winst als dekking van de kosten van de inrichting van de openbare ruimte in Westluidense Poort. Op deze investering schrijven we jaarlijks af ten laste van deze reserve. Om in beeld te houden wat het vrij besteedbare deel van deze reserve is, is het beter om het deel dat nodig is voor de jaarlijkse afschrijvingslasten van de reserve af te scheiden en hiervoor een afzonderlijke dekkingsreserve te vormen.

Voorstel 3: Voor een bedrag van € 3.824.595 een nieuwe dekkingsreserve vormen: Dekking afschrijving Infrastructuur Westluidense Poort en hieruit de jaarlijks afschrijvingslasten dekken.

Categorie 2: Dekkingsreserves

Voor de reserve in deze categorie geldt dat het doel is de dekking van afschrijving van een in het verleden gedane investering en dat de voeding eenmalig heeft plaatsgevonden bij de beschikbaarstelling van het krediet. Nadat de investering volledig is afgeschreven kan de reserve worden opgeheven.

Om duidelijk te maken dat deze reserves niet vrij beschikbaar zijn zullen we in de benaming voortaan aangeven dat het om dekking van afschrijvingen betreft.

Voor sommige van deze reserves geldt dat we daaruit de afschrijvingen van meerdere investeringen dekken en dat daarvoor een vaste jaarlijkse storting plaatsvindt waaraan een plan ten grondslag ligt. Aan die reserves is dus geen einddatum gekoppeld. Wel wordt het plan van tijd tot tijd herzien en op basis daarvan ook de jaarlijkse storting en het saldo heroverwogen.

Dekking afschrijving Stichting Duurzaam Rivierenland

Stand per 01-01-2019 € 45.378

Onttrekkingen en stortingen € -45.378

Beschikbaar voor besteding € 0

Maximale doorlooptijd t/m 2020

Dekking afschrijving Buitensportaccommodaties

Stand per 01-01-2019 € 1.202.272

Onttrekkingen en stortingen € -1.202.272

Beschikbaar voor besteding € 0

Maximale doorlooptijd geen, wordt steeds aangevuld met nieuwe kredieten. Periodiek worden storting en saldo heroverwogen op basis van actueel vervangingsplan.

Dekking afschrijving Vervangingsinvesteringen Agnietenhof

Stand per 01-01-2019 € 1.038.451

Onttrekkingen en stortingen € -1.038.451

Beschikbaar voor besteding € 0

Maximale doorlooptijd geen, wordt steeds aangevuld met nieuwe kredieten. Periodiek worden storting en saldo heroverwogen op basis van actueel vervangingsplan.

Dekking afschrijving Verbouwing Agnietenhof

Stand per 01-01-2019 € 1.067.980

Onttrekkingen en stortingen € -1.067.980

Beschikbaar voor besteding € 0

Maximale doorlooptijd t/m 2042

Dekking afschrijving Vervangingsinvesteringen Zinder

Stand per 01-01-2019 € 0

Onttrekkingen en stortingen € 0

Beschikbaar voor besteding € 0

Maximale doorlooptijd geen, wordt steeds aangevuld met nieuwe kredieten.
N.B. Met deze reserve wordt in 2019 gestart, er zijn nog geen kredietaanvragen geweest, daarom is er nu nog geen saldo.

Dekking afschrijving Waalkade

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 3.000.000
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -3.000.000</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0
<i>Maximale doorlooptijd</i>	t/m 2070

Dekking afschrijving Multifunctioneel gebouw Avezaath

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 290.700
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -290.700</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0
<i>Maximale doorlooptijd</i>	t/m 2040

Dekking afschrijving Brede school Kokkenhof

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 495.516
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -495.516</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0
<i>Maximale doorlooptijd</i>	t/m 2048

Dekking afschrijving Verrijkingsmaatregelen

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 65.625
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -65.625</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0
<i>Maximale doorlooptijd</i>	t/m 2021

Dekking afschrijving Stadhuiscomplex

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 896.194
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -896.194</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0
<i>Maximale doorlooptijd</i>	geen, wordt steeds aangevuld met nieuwe kredieten. Periodiek worden storting en saldo heroverwogen op basis van actueel vervangingsplan

Categorie 3 Onderhoudsreserves

Het doel van al deze reserves is om het toekomstig onderhoud van onze kapitaalgoederen mogelijk te maken en de lasten hiervan te egaliseren. Voor de meeste van deze reserves is wel een beheerplan aanwezig, maar is deze niet (voldoende) actueel of ontbreekt het aan middelen om het beheerplan volledig uit te voeren. Zoals in de beleidsuitgangspunten is aangegeven streven we er naar om deze reserves om te zetten naar voorzieningen. Zolang er nog sprake is van reserves is het belangrijk dat er in elk geval inzicht in het toekomstig verloop, zodat kan worden vastgesteld dat er voldoende middelen zijn voor het

onderhoud in de komende jaren. Dit toekomstig verloop ramen we dan in de meerjarenbegroting.

De minimale en maximale omvang zijn afhankelijk van de beheerplannen en er is geen sprake van een doorlooptijd.

Onderhoud binnensportaccommodaties

Stand per 01-01-2019 € 874.187

Onttrekkingen en stortingen € -170.152

Beschikbaar voor besteding € 704.035

Doel Egaliseren van de kosten voor groot onderhoud van de binnensportaccommodaties

Voeding Vaste storting van € 516.873 per jaar

Besteding Jaarlijkse kosten van groot onderhoud van de gebouwen. Voor 2019 is een onttrekking geraamd van € 657.025 voor de jaarschijf 2019 van het meerjarenonderhoud en € 30.000 voor ondersteuning van de aanbesteding van de exploitatie en het beheer van de accommodaties.

Onderhoud Agnietenhof

Stand per 01-01-2019 € 419.011

Onttrekkingen en stortingen € 20.512

Beschikbaar voor besteding € 439.523

Doel Egaliseren van de kosten voor groot onderhoud van Schouwburg Agnietenhof

Voeding Vaste storting van € 43.183 per jaar

Besteding Jaarlijkse kosten van groot onderhoud van het gebouw. Voor 2019 is een onttrekking geraamd van € 22.671 voor de jaarschijf 2019 van het meerjarenonderhoud. Ook in de jaren daarna zijn onttrekkingen geraamd conform het vastgestelde meerjarenonderhoudsplan.

Onderhoud museum

Stand per 01-01-2019 € 92.428

Onttrekkingen en stortingen € -26.175

Beschikbaar voor besteding € 66.253

Doel Egaliseren van de kosten voor groot onderhoud van het Flipje- en Streekmuseum

Voeding Vaste storting van € 19.195 per jaar

Besteding Jaarlijkse kosten van groot onderhoud van het gebouw. In 2019 vindt schilderwerk plaats, hiervoor is een onttrekking geraamd van € 45.370.

Onderhoud Plantage en Bibliotheek

Stand per 01-01-2019 € 458.224

Onttrekkingen en stortingen € 0

Beschikbaar voor besteding € 458.224

Doel Egaliseren van de kosten voor groot onderhoud van cultuurgebouw Zinder

Voeding Vaste storting van € 55.463 (in 2019 eenmalig niet)

Besteding Jaarlijkse kosten van groot onderhoud. De reserve is een samenvoeging van de voormalige voorzieningen onderhoud Plantage en onderhoud Bibliotheek. Beide panden zijn niet meer in gebruik. De reserve kan daarom nu worden bestemd voor groot onderhoud van cultuurgebouw Zinder. De eerstkomende 25 jaar zal het onderhoud worden uitgevoerd door VolkerWessels. Pas daarna komt het onderhoud ten laste van de gemeente. Het huidige saldo is daarom op dit moment niet nodig en kan vrijvallen.

Voorstel 4: de reserve herbenoemen in "Onderhoud Zinder" en het saldo per 1-1-2019 vrij laten vallen ten gunste van de algemene weerstandsreserve.

Onderhoud strategische eigendommen

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 253.451
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -79.233</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 174.218

<i>Doel</i>	Dekking van de kosten voor onderhoud van strategisch bezit en afdekking van eventuele boekverliezen bij afstoten van strategisch bezit
<i>Voeding</i>	Opbrengsten van verkoop van strategisch bezit;
<i>Besteding</i>	Strategische eigendommen zijn aangekocht om een ontwikkeling in een bepaald gebied mogelijk te maken. Op zeker moment worden deze weer afgestoten of gesloopt. Intussen moet onderhoud plaatsvinden op een minimaal niveau. Daarvoor gebruiken we deze reserve. Daarnaast is het ook mogelijk dat we strategische bezittingen afstoten met een boekverlies. Als deze reserve onverhoopt leeg raakt, zal dekking voor onderhoud en eventuele boekverliezen uit de reguliere begroting gedekt moeten worden. In de begroting 2019 is een jaarlijkse onttrekking van € 25.000 opgenomen, omdat we steeds meer panden afstoten.

Gemeentelijke eigendommen

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 586.512
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -36.436</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 550.076

<i>Doel</i>	Egaliseren van de kosten voor groot onderhoud van gemeentelijke panden
<i>Voeding</i>	Restant en/of tekort van het jaarlijks budget;
<i>Besteding</i>	In 2019 wordt een bedrag van € 36.436 onttrokken als dekking voor kosten van panden die we gaan afstoten. Daarnaast jaarlijkse kosten voor groot onderhoud voor zover we deze niet uit het reguliere budget kunnen dekken.

Onderhoud Brede Zorgschool

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 130.661
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ 0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 130.661

<i>Doel</i>	Egaliseren van kosten van groot onderhoud van de Brede Zorgschool De Cambier
<i>Voeding</i>	Restant en/of tekort van het jaarlijks budget
<i>Besteding</i>	De gemeente Tiel voert het groot onderhoud aan de school uit voor het schoolbestuur. Daarvoor krijgt zij een jaarlijkse vaste vergoeding van de school. Het groot onderhoud fluctueert echter. Omdat de school nieuw is, is het groot onderhoud nog beperkt. De overschotten op het onderhoudsbudget worden gestort in de reserve.

Onderhoud groen

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 112.270
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ <u>0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 112.270

<i>Doel</i>	Egaliseren van de kosten voor groot onderhoud van renovaties en projecten zoals die in het Groenbeheerplan zijn vastgesteld.
<i>Voeding</i>	Restant en/of tekort van het jaarlijks budget
<i>Besteding</i>	Uitgangspunt is dat het jaarlijks budget toereikend is voor het meerjarig onderhoud. Verschillen tussen budget en werkelijke uitgaven worden met de reserve verrekend.

Onderhoud wegen

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 160.855
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ <u>0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 160.855

<i>Doel</i>	Egalisatie van kosten voor onderhoud van wegen
<i>Voeding</i>	Restant en/of tekort van het jaarlijks budget
<i>Besteding</i>	Uitgangspunt is dat het jaarlijks budget toereikend is voor het meerjarig onderhoud. Verschillen tussen budget en werkelijke uitgaven worden met de reserve verrekend.

Onderhoud civiele kunstwerken

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 87.638
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ <u>0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 87.638

<i>Doel</i>	Egaliseren van de kosten voor groot onderhoud van de civiele kunstwerken
<i>Voeding</i>	Restant en/of tekort van het jaarlijks budget
<i>Besteding</i>	Uitgangspunt is dat het jaarlijks budget toereikend is voor het meerjarig onderhoud. Verschillen tussen budget en werkelijke uitgaven worden met de reserve verrekend.

Onderhoud wisselscholen

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 662.212
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ <u>-158.741</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 503.471

<i>Doel</i>	Egaliseren van kosten van toekomstig onderhoud van eigen schoolgebouwen (dus niet in bezit zijnde van schoolbesturen)
<i>Voeding</i>	Jaarlijkse storting van € 120.457 (in 2019 eenmalig niet)
<i>Besteding</i>	Jaarlijkse kosten van groot onderhoud van het gebouw. Deze zijn geraamd in de meerjarenbegroting.

Onderhoud Stadhuiscomplex

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 553.355
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ <u>0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 553.355
<i>Doel</i>	Egaliseren van kosten van groot onderhoud van de kantoorgebouwen van het Stadhuiscomplex (incl. Ambtmanshuis)
<i>Voeding</i>	Restant en/of tekort van het jaarlijks budget
<i>Besteding</i>	Jaarlijkse kosten van groot onderhoud van het gebouw. Op dit moment zijn nog geen onttrekkingen geraamd.

Categorie 4 Overige reserves

Klimaatbeleid

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 97.797
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ <u>0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 97.797

<i>Doel</i>	Uitvoering geven aan het klimaatbeleidsplan
<i>Voeding</i>	Restant en/of tekort van het jaarlijks budget
<i>Besteding</i>	Kosten van het klimaatbeleidsplan die niet zijn betaald uit het reguliere budget.

Revolverend energie investeringsreserve

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 300.000
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ 0
<i>Voorstel deze nota</i>	<u>€ -300.000</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0

<i>Doel</i>	Afdekken risico's in verband met Verstrekking van duurzaamheidsleningen aan particulieren
<i>Voeding</i>	Eenmalige storting
<i>Besteding</i>	Tekorten ingeval leningen aan particulieren niet of niet geheel worden afgelost.

Voorstel 5: de reserve is in 2014 ingesteld en sindsdien is er geen beroep op gedaan. Daarnaast is de beleidslijn dat we voor risico's geen afzonderlijke reserves vormen. Wij stellen daarom voor om deze reserve op te heffen en te gebruiken ter dekking van vorming van de reserve dekking temporisering bezuinigingen op subsidies (zie voorstel nr. 10a)

Sociaal domein

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 107.597
-----------------------------	-----------

<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ -26.000
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 81.597

<i>Doel</i>	Oorspronkelijk: opvangen tekorten in het sociaal domein; nu alleen nog extra kosten voor het mantelzorgcompliment
<i>Voeding</i>	Overschotten op het budget
<i>Besteding</i>	Bij de bestemming van het rekeningresultaat is € 26.000 onttrokken omdat de kosten van mantelzorgcompliment in 2018 hoger waren dan de raming.

Voorstel 6: de reserve herbenoemen in reserve Mantelzorgcompliment en deze gebruiken voor egalisatie van kosten voor het mantelzorgcompliment.

RW-POA

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 392.858
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ p.m.
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 392.858

<i>Doel</i>	Verrekening van overschotten en tekorten op de door Tiel als centrumgemeente ontvangen rijks gelden voor RW-POA (platform voor de arbeidsmarktregio Rivierenland)
<i>Voeding</i>	Overschotten op het jaarbudget
<i>Besteding</i>	Bedrijfsvoering en projecten van het RW-Poa

Subsidies amateurkunst

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 25.067
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ -25.067
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0

<i>Doel</i>	Egalisatie van jaarlijkse kosten voor waarderingssubsidies voor amateurkunst
<i>Voeding</i>	Restant en/of tekort van het jaarlijks budget
<i>Besteding</i>	Dekking van eenmalig hogere waarderingssubsidies. In de begroting 2019 is deze reserve afgeroomd naar 0.

Voorstel 7: In het kader van de bezuinigingsopgave Tiel in Evenwicht is besloten om de waarderingssubsidies voor amateurkunst af te schaffen. In verband hiermee stellen we voor om deze reserve op te heffen.

Collectie museum

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 43.156
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ 5.040
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 48.196

<i>Doel</i>	Aanschaffingen voor de collectie van het Flipje- en streekmuseum mogelijk maken
<i>Voeding</i>	€ 5.040 per jaar
<i>Besteding</i>	Indien zich de mogelijkheid voordoet voor een waardevolle aanschaf voor de collectie van het museum kan deze reserve hiervoor worden aangewend.

Evenementen

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 11.051
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -11.051</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0

<i>Doel</i>	Egalisatie van jaarlijkse kosten voor waarderingssubsidies voor evenementen
<i>Voeding</i>	Restant en/of tekort van het jaarlijks budget
<i>Besteding</i>	Dekking van eenmalig hogere waarderingssubsidies. In de begroting 2019 is deze reserve afgeroomd naar 0.

Voorstel 8: de reserve maximeren op een bedrag van € 25.000. Indien deze hoger is wordt het verschil afgeroomd ten gunste van de algemene weerstandsreserve

Frictiekosten Zinder

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 275.406
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ 0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 275.406

<i>Doel</i>	Nakomende kosten Westluidense Poort en opstartkosten vorming nieuwe organisatie van Zinder
<i>Voeding</i>	Eenmalig bij jaarrekening 2017
<i>Besteding</i>	In 2019 en 2020 zijn er waarschijnlijk nog opstartkosten voor Zinder, daarna kan de reserve worden opgeheven.

Algemene reserve Zinder

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 139.507
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ 0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 139.507

<i>Doel</i>	Buffervorming voor tekorten op de exploitatie bij Zinder
<i>Voeding</i>	Restant en/of tekort van het jaarlijks budget conform het vastgestelde Convenant Cultuurbedrijf
<i>Besteding</i>	Opvangen van tekorten of eenmalige incidentele kosten bij Zinder

Parkeren

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 1.334.582
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ 265.815</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 1.600.397

<i>Doel</i>	Verrekening van kosten en baten van parkeren, waardoor dit beleidsveld als gesloten circuit functioneert, dat geen invloed heeft op het begrotingssaldo.
<i>Voeding</i>	Opbrengst parkeergelden, -vergunningen en -boetes.
<i>Besteding</i>	Kosten voor parkeren, waaronder projecten op basis van het parkeerbeleidsplan. Incidenteel worden ook andere kosten uit deze reserve betaald, waaronder in 2019 en 2020 de kosten voor een stadsmakelaar. In het kader van "Tiel in evenwicht" is voorgesteld

om jaarlijks € 350.000 aan de reserve te onttrekken ter dekking van het begrotingstekort.

Woonwagens

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 26.556
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ 8.500</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 18.056

<i>Doel</i>	Dekking van kosten i.v.m. de overdracht van woonwagens aan de woningcorporaties.
<i>Voeding</i>	Eenmalige storting
<i>Besteding</i>	Nog bestaande kosten voor woonwagens voor zover deze niet uit de voorziening woonwagens betaald kunnen worden. De voorziening wordt dan uit deze reserve aangevuld. N.B. De genoemde voorziening is in deze nota niet afzonderlijk zichtbaar als voorziening, maar in de balans verwerkt als een vermindering op de activa.

Risicoreserve Westluidense Poort

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 855.742
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ 0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 855.742

<i>Doel</i>	Risico's opvangen in het project Westluidense Poort (parkeergarage en cultuurgebouw)
<i>Voeding</i>	Verschil tussen markttrente en toegerekende rente tijdens de bouw
<i>Besteding</i>	Kosten van juridische ondersteuning bij mogelijke claim van de bouwer; indien deze wordt toegekend: schadevergoeding aan de bouwer. In de nota Tiel in evenwicht is voorgesteld om (het niet-benodigde deel van) deze reserve te laten vrijvallen ten gunste van het te vormen investeringsfonds. Dit voorstel kan geëffectueerd worden nadat er duidelijkheid is over de claim.

Monumenten

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 113.023
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ 0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 113.023

<i>Doel</i>	Projecten voor archeologie en restauratie
<i>Voeding</i>	Op dit moment geen
<i>Besteding</i>	Uitvoering van een aantrekkelijkheidsregeling voor monumenteigenaren en aanpassing van de beleidskaarten aan de eisen van de Omgevingswet. E.e.a. conform raadsbesluit d.d. 20 februari 2019 inzake de vaststelling van nieuw cultuurhistorisch beleid 2019-2023.

Vogelbuurt

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 166.828
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -166.828</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0

<i>Doel</i>	Dekken van kosten het project Vogelbuurt
<i>Voeding</i>	geen voeding meer
<i>Besteding</i>	Bij de begroting 2019 is besloten om de reserve op te heffen. Het project is afgesloten, er zijn geen kosten meer.

Riolering

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 379.754
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ <u>0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 379.754

<i>Doel</i>	Verrekening van efficiencyvoor- en nadelen die optreden in de exploitatiekosten van het taakveld riolering.
<i>Voeding</i>	Bij de jaarrekening worden de berekende efficiencyvoordelen gestort.
<i>Besteding</i>	Bij de vaststelling van een nieuw kostendekkingsplan riolering wordt het saldo van de reserve toegevoegd aan de voorziening riolering, waardoor de rioolheffing (incidenteel) lager kan worden vastgesteld.

Financiële herplantplicht bomen

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 28.200
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ <u>0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 28.200

<i>Doel</i>	Herplanting van bomen mogelijk maken.
<i>Voeding</i>	Bijdrage van derden bij wie feitelijke herplant niet mogelijk is.
<i>Besteding</i>	Herplant van bomen conform de vastgestelde bomenverordening.

Begraafplaats Ter Navolging

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 14.238
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ <u>0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 14.238

<i>Doel</i>	Restauratie van historische grafmonumenten op Ter Navolging
<i>Voeding</i>	Gedeelte van leges bij nieuw uitgegeven (urnen)graf of particuliere gedenkplaats.
<i>Besteding</i>	Kosten van restauraties. Op dit moment zijn geen bestedingen geraamd.

Huisvesting Lingecollege

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 875.000
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ <u>291.667</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 1.166.667

<i>Doel</i>	Dekken van kosten voor tijdelijke huisvesting tijdens de vernieuwbouw van het Lingecollege
<i>Voeding</i>	Vanaf 2018 zijn kapitaallasten geraamd voor de nieuwbouw van het Lingecollege. Door vertragingen houden we de eerste jaren geld over op deze kapitaallasten, deze overschotten storten we in deze

reserve. In 2019 wordt minder gestort, omdat de verwachting is dat niet het hele bedrag nodig is voor de kosten.

Besteding

Tijdens de nieuwbouw moeten kosten worden gemaakt voor tijdelijke huisvesting, deze dekken we uit deze reserve. Er moet nog bekeken worden of de kosten en de stortingen met elkaar in evenwicht zijn.

Na voltooiing van de nieuwbouw kan de reserve worden opgeheven.

IKC (Integraal Kindcentrum)

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 340.000
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ <u>0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 340.000

Doel

Afdekken van boekverliezen

Voeding

Eenmalige overschotten a.g.v. vertraging van de totstandkoming van het IKC Passewaaij

Besteding

Na de totstandkoming van het IKC Passewaaij worden de tijdelijke gymzaal en de schoolwoningen afgestoten. Dat zal leiden tot een boekverlies. De reserve wordt gebruikt om dit boekverlies af te dekken. Op dit moment voorzien we dat dat in 2020 zal plaatsvinden. Daarna kan de reserve worden opgeheven.

Wachtgelden en pensioenen wethouders

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 239.508
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ -97.508
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 142.000

Doel

Dekken van kosten voor met name wachtgeldverplichtingen van voormalig wethouders

Voeding

€ 142.000 per jaar

Besteding

Bij de jaarrekening 2018 is een voorziening gevormd voor de bestaande wachtgeldverplichtingen (zie hierna onder voorzieningen). Voor toekomstige wachtgeldverplichtingen storten we jaarlijks € 142.000. De op die manier gevormd reserve kan als dekking dienen op het moment dat er nieuwe verplichtingen ontstaan.

Wijkgericht werken

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 217.148
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ <u>0</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 217.148

Doel

Sparen voor grotere projecten in de wijken die het jaarbudget overstijgen

Voeding

Jaarlijks is voor de wijken een budget beschikbaar dat naar eigen inzicht besteed kan worden. Indien het jaarbedrag niet geheel is besteed wordt het gestort in deze reserve. Per wijk kan tot maximaal 3 maal het jaarbudget worden gespaard.

Besteding

Grotere projecten in wijken.

Versterking ambtelijke organisatie

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 193.646
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -193.646</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0

<i>Doel</i>	Projecten in het kader van versterking van de ambtelijke organisatie
<i>Voeding</i>	Eenmalige storting bij start van het programma.
<i>Besteding</i>	De meeste projecten zijn in 2018 afgesloten, een aantal loopt nog door in 2019. Naar verwachting kan de reserve bij de jaarrekening 2019 worden afgesloten.

Fricatiekosten ombuigingen

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 0
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ 0
<i>Voorstel deze nota</i>	<u>€ 600.000</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 600.000

<i>Doel</i>	Dekking kosten die nodig zijn om ingeboekte bezuinigingen te realiseren
<i>Voeding</i>	Eenmalige storting bij de aanvang van een nieuwe bezuinigingsronde; opbrengst van eerder gerealiseerde bezuinigingen
<i>Besteding</i>	Kosten van onderzoek en andere voorbereidingskosten om tot bezuinigingen te komen;

Voorstel 9: de bij het plan "Tiel in evenwicht" beschikbaar gestelde € 600.000 uitvoeringsbudget in deze reserve storten; hiervoor was nog geen dekking aangewezen, voorstel is om de algemene weerstandsreserve hiervoor aan te wenden

Gemeentewerf

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 515.718
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -460.000</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 55.718

<i>Doel</i>	Het oorspronkelijke doel was dekking van de kapitaallasten van de nieuwbouw van de gemeentewerf. Doordat het pand is afgestoten is dit doel komen te vervallen.
<i>Voeding</i>	Eenmalige storting bij beschikbaarstelling krediet Nieuwbouw gemeentewerf
<i>Besteding</i>	In de jaren 2019 en 2020 vindt een onttrekking plaats van € 200.000 resp. € 260.000 ter dekking van de begroting. Daarna kan de reserve worden opgeheven.

Informatisering en automatisering

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 662.573
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -18.863</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 643.710

<i>Doel</i>	Egalisatie van jaarlijkse kosten van informatisering en automatisering
<i>Voeding</i>	Jaarlijkse storting van € 741.751
<i>Besteding</i>	Jaarlijkse kosten van informatisering en automatisering. Daarmee vormen deze kosten een gesloten circuit dat geen invloed heeft op het begrotingssaldo. Ook afschrijvingslasten worden uit deze reserve betaald en daarmee is de reserve voor een deel ook een dekkingsreserve. Om alle kosten bijeen te houden is er echter voor gekozen geen afzonderlijke dekkingsreserve te vormen.

Egalisatiereserve gebouwen gemeentelijke organisatie

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 1.260.027
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ -1.260.027</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0

<i>Doel</i>	Opvangen niet gedekte kosten bij Expeditie Flexibel Werken (verbouwing stadhuis)
<i>Voeding</i>	Eenmalige storting bij beschikbaarstelling krediet Expeditie Flexibel Werken
<i>Besteding</i>	Er is geen besteding meer. Bij het plan "Tiel in evenwicht" is besloten de reserve in te zetten als incidentele bezuiniging, welke zal worden gebruikt om een investeringsfonds te vormen. Daarna kan deze worden opgeheven.

Voorstel 10a: vorming Reserve investeringsfonds

<i>Doel</i>	Mogelijk maken van investeringen in de stad
<i>Voeding</i>	Jaarlijkse storting van € 225.000 vanuit de verhoging OZB m.i.v. 2020; opbrengst van incidentele bezuinigingen uit Tiel in evenwicht;
<i>Besteding</i>	Hiervoor wordt een investeringsagenda opgesteld.

Voorstel 10b: vorming Reserve dekking temporiseren bezuinigingen op subsidies

<i>Doel</i>	Verzachten van de gevolgen van de bezuinigingen 2020-2023, met name op subsidies
<i>Voeding</i>	Eenmalige storting van € 120.000 vanuit de op te heffen reserve Revolverend energie investeringsreserve
<i>Besteding</i>	Eenmalige bijdragen aan verenigingen en instellingen die worden getroffen door bezuinigingen op subsidies.

Voorzieningen

Infra Passewaaij buurt 7

Stand per 01-01-2019	€ 191.600
Onttrekkingen en stortingen	€ <u>0</u>
Beschikbaar voor besteding	€ 191.600

Doel	Nog uit te voeren werkzaamheden in Passewaaij buurt 7 na afsluiting project
Voeding	Eenmalig bij afsluiting project
Besteding	Civiele werkzaamheden in Passewaaij buurt 7

Infra Industrieweg

Stand per 01-01-2019	€ 529.779
Onttrekkingen en stortingen	€ <u>0</u>
Beschikbaar voor besteding	€ 529.779

Doel	Nog uit te voeren werkzaamheden en kosten in de Industrieweg na afsluiting project
Voeding	Eenmalig bij afsluiting project
Besteding	Civiele werkzaamheden, plankosten en schadeloosstellingen voor de Industrieweg

Riolering

Stand per 01-01-2019	€ 3.217.432
Onttrekkingen en stortingen	€ <u>505.043</u>
Beschikbaar voor besteding	€ 3.722.485

Doel	Uitvoering van projecten die zijn opgenomen in het Gemeentelijk Rioleringsplan
Voeding	Overschotten t.o.v. de ramingen die zijn opgenomen in het kostendekkingsplan behorende bij het GRP
Besteding	Groot onderhoud, vervangingsinvesteringen en verbeteringen. Bij de herziening van het GRP wordt ook de voorziening herzien.

Onderhoud graven

Stand per 01-01-2019	€ 140.300
Onttrekkingen en stortingen	€ <u>0</u>
Beschikbaar voor besteding	€ 140.300

Doel	Toekomstig onderhoud van graven waarvoor afkoopsommen zijn ontvangen
Voeding	Ontvangen afkoopsommen via de begraafrechten; in het verleden zijn deze inkomsten niet in deze voorziening gestort, daarom moet dat alsnog gebeuren. Hiervoor zal een berekening worden opgesteld op basis waarvan in 2019 alsnog een fors bedrag zal moeten worden gestort.
Besteding	Onderhoud van graven

Wachtgelden wethouders

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 615.475
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	<u>€ 615.475</u>
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0

<i>Doel</i>	Kosten voor wachtgelden van voormalig wethouders
<i>Voeding</i>	Eenmalig bij jaarrekening 2018
<i>Besteding</i>	Kosten van wachtgelden, te betalen aan APG, die de regeling voor ons uitvoert

Voormalig personeel

<i>Stand per 01-01-2019</i>	€ 78.713
<i>Onttrekkingen en stortingen</i>	€ 78.713
<i>Beschikbaar voor besteding</i>	€ 0

<i>Doel</i>	Kosten voor afvloeiing van personeel
<i>Voeding</i>	Eenmalig bij afsluiting overeenkomsten
<i>Besteding</i>	Kosten van mobiliteitsdienstverbanden bij externe partner.

N.B. In dit overzicht zijn niet opgenomen de Verliesvoorziening grondexploitatie, de voorziening woonwagens en de voorziening dubieuze debiteuren. Deze worden in de balans niet als afzonderlijke voorziening opgenomen maar als correctie op respectievelijk de Voorraden, de activa voor woonwagens en Debiteuren.